

Наталія Коваліско

**СТРАТИФІКАЦІЙНІ ПОРЯДКИ СУСПІЛЬСТВА:
КОНЦЕПТУАЛЬНІ УЯВЛЕННЯ ТА ДОСВІД ВИВЧЕННЯ**

Коваліско Н.В. Стратифікаційні порядки суспільства: концептуальні уявлення та досвід вивчення. - К.: Інститут соціології НАН України, 2008. - 240 с.

ISBN 978-966-2946-86-4

У монографії обґрунтовується оригінальний підхід до аналізу стратифікаційних порядків суспільства на основі вітчизняного та зарубіжного досвіду вивчення соціальної нерівності. Описані базові перспективи такого підходу та його основні кон'юнкції, розглянуто множинність стратифікаційних порядків та їхню реконфігурацію у суспільствах, що трансформуються.

За результатами емпіричних досліджень виявлено характер стратифікаційних процесів у Львівському регіоні. Виділено основні соціальні страти та визначено їхні стратифікаційні профілі, встановлено ступінь консистентності/інконсистентності статусних позицій у різних соціальних стратах. Проаналізовано самоідентифікаційні практики півдня, характерні для них типи мобільної поведінки, життєві стратегії та рівень соціальної адаптації індивідів з різних страт. Особливості структуризації соціуму інтерпретуються в контексті взаємозв'язків між різними стратифікаційними порядками, яким притаманна неоднакова здатність диференціювати простір нерівності регіону.

Для наукових працівників, викладачів, аспірантів та студентів.

In a monograph on the basis of existing domestic and foreign experience of study of social inequality the original approach in the analysis of stratification orders of society is motivated. Depicted base prospects of such approach and his basic concept are described; multiplicity of stratification orders and their reconfiguration in societies which are transformed are considered.

As results of empirical investigations the character of stratification processes in Lviv region is discovered. The major social strata are distinguished and their stratification profiles are determined, the degree of consistency / inconsistency of status positions in different social stratum is established. Self-identification practices of Lviv citizens, and typical for them characteristic types of mobile behaviour, the life strategies and level of social adaptation of individuals from different social strata are analyzed. The peculiarities of structurization of the socium are interpreted in the context of correlation between different stratification orders, which have different abilities to differentiate space of inequality of the region.

For the research workers, teachers, graduate students and students.

ББК С550.321

Наукові рецензенти:

д-р соціол. наук, проф. *Пачковський Ю.Ф.*

(Львівський національний університет імені Івана Франка, кафедра соціології)

д-р філос. наук, проф. *Тучка А.О.*

(Інститут соціології НАН України, відділ соціології культури та масових комунікацій)

д-р соціол. наук, проф. *Хижняк ЛМ.*

(Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, кафедра прикладної соціології)

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту соціології НАН України. Протокол № 5 від 17 червня 2008 року.

ISBN 978-966-2946-86-4

© Коваліско Н.В., 2008

© Інститут соціології НАН України, 2008

© Посвіт, 2008

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

Автори сучасних індивідуальних монографічних праць з проблем соціолога, чи ширше - на західний манер - (humanities and arts), зазвичай не відмовляються від написання передмов. Проте варіативність їхнього змісту досить значна. Докладний й розгорнутий виклад притаманний, скажімо, Еїдденсу та З.Бауману. Книзі Х.у.Гумбрехта про 1926-й рік переднім словом є «настанови для користувача», а Дж.Уррі у своїй праці 2007 року «Mobilities» у передмові обмежується подякою за допомогу в обговоренні книги. Отже, без деяких пояснень, що передують зібраним під однією обкладинкою розділам та параграфам, не обходиться, як і без слів вдячності за співпрацю та підтримку автора в його чийсь починаннях. Цей зразок і будемо наслідувати.

Соціальна нерівність, яку соціолог уявляє, а згодом і подає в публікаціях у вигляді певної сукупності стратифікаційних порядків, постійно відтворюється в будь-якому суспільстві, причому характер відтворення не є незмінним. Саме ця обставина не дає ослабнути інтересу дослідників до процесів стратифікації, стимулює шукання нових інституціональних або ж суто ситуативних підстав виникнення й утвердження нових різновидів нерівності між стратами та групами, спрямовує на пошук і фіксацію змін у соціальній самоідентифікації індивідів. Теоретичні й методичні традиції та актуальні дослідницькі практики у цій сфері все ще ефективно застосовуються в наукових розвідках, втілюються в той досвід спостережень, описів, пояснень, без якого не має перспектив продуктивна діяльність у дій галузі соціології. Водночас все це не обмежує шанси на розробку відносно нових підходів і перспектив.

У монографії обґрунтовується додільність та релеванність багатовимірного підходу до аналізу стратифікаційних порядків. Під «багатовимірністю» розуміють принаймні три речі. По-перше, йдеться про дихотомію